

Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma
25.G. 41.565/2018/16/I.

A Fővárosi Törvényszék

Csuka Ügyvédi Iroda – dr. Csuka Zoltán Pál ügyvéd (7400 Kaposvár,Csokonai u.2.) által képviselt . , felperesnek

roda – dr. , által képviselt Raiffeisen Bank Zrt.(1054 Budapest,Akadémia utca 6.) alperes ellen

devizaszerződés érvénytelensége iránt indított perében meghozta az alábbi

Rész-és közbenső ítéletet

A bíróság az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési kikötés érvénytelenségének megállapítása iránti keresetet meghaladóan előterjesztett keresetet e l u t a s í t j a .

A bíróság felperes,mint adós és alperes,mint hitelező között 2008. május 26. napján létrejött RTHZ-7 számú lakásvásárlási kölcsön szerződést érvényessé nyilvánítja annak megauapításával,hogy az árfolyamkockázatot felperes 170,21 forint/svájci frank törlesztési árfolyamig viseli.

A rész-és közbenső ítélet ellen a kézbesítésétől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye, amelyet elektronikus úton a Fővárosi Ítéletáblához címezve jelen bíróságnál kell benyújtani.

Ha a fellebbezés csak a kamatfizetésre, a perköltség viselésére, vagy összegére vonatkozik vagy az ítélet indokolása ellen irányul vagy csak az előzetes végrehajthatósággal, a teljesítési határidővel, vagy a részletfizetés engedélyezésével kapcsolatos. a másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálhatja el. A fentiekre irányuló fellebbezésében a fellebbező fél kérheti tárgyalás tartását. A fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy az új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve hogy az – elbírálás esetén – reá kedvezőbb határozatot eredményezhetett volna.

A fellebbezésben új tény állítására illetve új bizonyíték előadására akkor is sor kerülhet ha az az elsőfokú határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására irányul.

Ha a fellebbezésben vitatott érték az 500.000 Ft-ot meghaladja,a jogi képviselővel eljáró felek a határozat ellen benyújtott fellebbezéshez mellékelt közös kérelemben indítványozhatják, hogy az anyagi jogszabály megsértésére alapított fellebbezést közvetlenül a Kúria bírálja el.

Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma
25.G.41.565/2018/16/I.

I n d o k o l á s

Felperes mint adós és alperes mint hitelező között 2008. május 26. napján RTHZ-216841-01 szerződésszámú svájci frankban nyilvántartott fogyasztói kölcsönszerződésnek minősülő lakásvásárlási kölcsönszerződés (továbbiakban: perbeli kölcsönszerződés) jött létre.

A kölcsönszerződés II. pontja rögzítette a kölcsön kondícióit. A II.a) pontban rögzítettek szerint a kölcsön összege: 65.401,56 CHF; deviza átváltás árfolyama: 147,55 Ft/CHF, amelynek alapján a kölcsön összege 9.650.000 Ft. A kölcsön futamideje 420 hónap, a folyósítás időpontja 2008. május 26.; havi törlesztőrészletek száma 420., a törlesztés kezdő időpontja 2008. június 26-a; a kölcsön lejáratára 2043. május 26. A devizaátváltás árfolyama 151,88 Ft/CHF.

A II.b) alapján a havi törlesztőrészlet összege 329,66 CHF; a deviza átváltás árfolyama 151,88 Ft/CHF, amelynek alapján a havi törlesztőrészlet összege 50.069 Ft.

A teljes hiteldíj mutató (THM) mértéke évi 6,73%-ban került rögzítésre.

A perbeli kölcsönszerződés VIII.7. pontja szabályozta a kockázatfeltáró nyilatkozatot, mely szerint „Adós kijelenti, hogy a Kölcsönszerződéssel kapcsolatos tájékoztatást a szükséges és elégséges mértékben a Banktól megkapta, tisztában van az ügylet esetleges kockázataival, így különösen azzal, hogy az adott deviza magyar forinttal szembeni árfolyam alakulása a Kölcsön forintban történő visszafizetésének terheit egyaránt növelheti és csökkentheti. Adós az esetleges árfolyamvesztéséget is figyelembe véve képes a fizetési kötelezettségeinek maradéktalan és pontos teljesítésére. Adós elfogadja, hogy a fentiek tekintetében Bankkal szemben sem most, sem a jövőben semmiféle igény támasztására nem jogosult”.

A kölcsönszerződés „Vegyes rendelkezések” 10. pont szerint „a Bank által nyújtott Kölcsön és járulékai mindenkor összegének megállapítása szempontjából a Bank üzleti könyvei az irányadóak, kivéve ha azok bizonyíthatóan tévesek.”

A perbeli kölcsönszerződés „Záró rendelkezések” IX.1. pontja értelmében „a jelen kölcsönszerződés mellékletét képezi a Bank hatályos Kondíciós Listája. Adós kijelenti, hogy a Kondíciós Lista hatályos szövegéről és feltételeiről a jelen kölcsönszerződés aláírását megelőzően tájékozódott és azokat elfogadja”.

A IX.2. pont szerint „a jelen kölcsönszerződésben nem szabályozott kérdések tekintetében a Bank Lakossági Üzletszabályzata és Általános Üzleti Feltételei, az ily módon sem szabályozott kérdések tekintetében a magyar jog rendelkezései megfelelően irányadóak. Adós a jelen kölcsönszerződés aláírásával kijelenti, hogy a Bank Lakossági Üzletszabályzatát és Általános Üzleti Feltételeit átvette, azokat áttanulmányozta, az azokban foglaltakat magára nézve kötelezően elismeri”.

Felperes keresetében annak megállapítását kérte a bíróságtól, hogy tisztességtelen a perbeli kölcsönszerződés 4.pont első bekezdés 3. sorában „Bank Svájci frank pénznemben tartja nyilván (a továbbiakban: Deviza”) kifejezés, a perbeli kölcsönszerződés V.4 pontja, mely szerint „a havi törlesztőrészlet esedékességének a napján a lakossági ügyfelekre érvényes, a havi törlesztőrészlet Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma 25.G.41566/2018/16/I.

esedékességét kettő banki munkanappal megelőzően az esedékesség napjára a Bank által meghatározott -Ft/CHF deviza eladási árfolyam alapján a Bank a havi törlesztőrészlet és kezelési költség forintban kifejezett összegét svájci frankra váltja át. A Bank a havi törlesztőrészlet svájci frank összege és a jelen kölcsönszerződés II. pontjában, valamint a V.5. pont alapján az Értesítő levélben svájci frank pénznemben rögzített havi törlesztőrészlet összege közötti különbözetet a -Ft/CHF árfolyam változásának megfelelően az Adós Bankkal szemben fennálló tőketartozása terhére vagy javára számolja el. A jelen, valamint a V. pont szerint banki munkanap minden olyan munkanap, amely a Bankban és a Kölcsön devizanemének államában is banki munkanap. Bank a Kölcsönszerződésben rögzített hátrányos jogkövetkezményeket az Adós havi törlesztőrészlet fizetési kötelezettségének nemteljesítése esetére nem alkalmazza, amennyiben a jelen Kölcsönszerződés II. pontjában, valamint a V.5. pont alapján az Értesítő levélben svájci frank pénznemben rögzített havi törlesztőrészlet összege az adott havi törlesztés esedékességének időpontjában meghaladja jelen Kölcsönszerződés II. pontjában, valamint a V.5. alapján az Értesítő levélben adott kamatperiódusra megállapított forint pénznemű havi törlesztőrészlet összegének a lakossági ügyfelekre érvényes -Ft/CHF deviza eladási árfolyam alapján számított svájci frankban kifejezett összegét”, a perbeli kölcsönszerződés V.5. pontja, mely szerint „Bank figyelemmel a V.4. pontra, valamint a -Ft/CHF időközi árfolyamváltozására, a kamatperiódus leteltét követő 15 napon belül Értesítő levelet küld postai úton az Adós részére, melyben rögzíti az adott kamatperiódusra érvényes ügyleti kamat alapján számított forintban és svájci frankban kifejezett havi törlesztőrészlet, kezelési költség konverziós díj összegét. Bank az Értesítő levélben rögzíti az adott kamatperiódusra érvényes Ft/CHF deviza eladási árfolyamot is. Ezen árfolyam a megelőző kamatperiódusban utoljára esedékes havi törlesztőrészlet esedékességét kettő banki munkanappal megelőzően az esedékesség napjára a Bank által meghatározott Ft/CHF deviza eladási árfolyam. Adós tudomásul veszi, hogy a Kölcsön utolsó kamatperiódusára érvényes Ft/CHF deviza eladási árfolyamot Bank jogosult az előzőekben megállapított árfolyamtól eltérően meghatározni. Adós, valamint a Bank abban állapodnak meg, hogy az Értesítő levelek a Kölcsönszerződés módosításának tekintik”, a perbeli kölcsönszerződés VIII.7. pontja teljes egészében, mely szerint „Adós kijelenti, hogy a Kölcsönszerződéssel kapcsolatos tájékoztatást a szükséges és elégséges mértékben a Banktól megkapta, tisztában van az ügylet esetleges kockázataival, így különösen azzal, hogy az adott deviza magyar forinttal szembeni árfolyam alakulása a Kölcsön forintban történő visszafizetésének terheit egyaránt növelheti és csökkentheti. Adós az esetleges árfolyamvesztéséget is figyelembe véve képes a fizetési kötelezettségeinek maradéktalan és pontos teljesítésére. Adós elfogadja, hogy a fentiek tekintetében Bankkal szemben sem most, sem a jövőben semmiféle igény támasztására nem jogosult”, a perbeli kölcsönszerződés „Vegyes rendelkezések” 10. pontja teljes egészében, mely szerint „Bank által nyújtott kölcsön és járulékal mindenkor összegének megállapítása szempontjából a Bank üzleti könyvei az irányadó, kivéve ha azok bizonyíthatóan tévesek”, a perbeli kölcsönszerződés II.a) pontból és b) pontból „II. A kölcsön kondíciói a) A Kölcsön összege 65.401,56 CHF, deviza átváltási árfolyama: 140,55-Ft/CHF, amelynek alapján a kölcsön összege 9.650.000 Ft, b) Havi törlesztőrészlet összege 329,66 CHF devizaátváltás árfolyama 151,88 -Ft/CHF amely alapján a havi törlesztőrészlet összege 50.069 Ft”, a perbeli kölcsönszerződés „Záró rendelkezések” IX.1., és 2. pontja „a magyar jog rendelkezéseinek megfelelően irányadók” kivételével, a perbeli kölcsönszerződés V.2. pontja első mondatából „2.A havi törlesztőrészlet, a

Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma
25.G.41.565/2018/16/I.

kezelési költséggel és a konverziós díjjal együtt forint pénznemben”.

Felperes továbbá a perbeli kölcsönszerződés semmisségének megállapítását kérte a bíróságtól a Hpt.213.§ (1) bekezdés b) pontja szerinti érvénytelenség miatt.

Felperes keresetének indokolásában előadta, hogy a perbeli kölcsönszerződés fentiekben rögzített kikötései tisztességtelenek, ennek következtében a kölcsönszerződés fenti pontjai nem részei a szerződésnek.

Felperes hivatkozott arra, hogy jogkövetkezményként a szerződés a változó deviza árfolyam alkalmazása nélkül teljesíthető. A kölcsönszerződés tisztességtelen rendelkezései, továbbá a kondíciós lista, a bank lakossági üzletszabályzata és az általános üzleti feltételei nem váltak a szerződés részévé.

Felperes a perbeli kölcsönszerződés 4. pont első bekezdés 3. sorában rögzített kikötés tekintetében hivatkozott arra, hogy az árfolyamkockázat fogyasztókra történő áthárítása tisztességtelennek minősül a régi Ptk. 209. § (1) bekezdés, a 2/2014 PJE határozat, C-26/13 EUB ítélet alapján, a V.4. pont tekintetében felperes hivatkozott arra, hogy az árfolyamkockázat fogyasztókra történő áthárítása tisztességtelennek minősül a régi Ptk. 209. § (1) bekezdés, a 2/2014 PJE határozat, C-26/13 EUB ítélet, illetve a régi Hpt. 203. § (6.) és (7) bekezdése alapján, a V.5. pont tekintetében, a VIII. 7. pont tekintetében, a II. a) pontból és a b) pontból fentiekben idézett szövegrész tekintetében hivatkozott arra, hogy az árfolyamkockázat fogyasztókra történő áthárítása tisztességtelennek minősül a régi Ptk. 209.§ (1) bekezdés, 2/2014 PJE határozat, C-26/13 EUB ítélet, illetve a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdése alapján, amennyiben arról a fogyasztó nem kapott megfelelő tájékoztatást.

Felperes a „Vegyes rendelkezések” 10. pontja vonatkozásában hivatkozott arra, hogy ezen szerződéses rendelkezés tisztességtelennek minősül a 18/1999 (II.5.) Kormányrendelet 1.§ (1) bekezdés a), b) és j) pontja alapján. A „Záró rendelkezések” IX.1.2 pontja tekintetében felperes rögzítette, hogy a szerződés általános szerződési feltételek – valóságban meg nem történt – felperes általi átvételét, megismerését, megértését, illetve magára nézve kötelezőnek való elismerését előíró szerződéses pont tisztességtelen a régi Ptk. 209. § (1) bekezdése, illetve a 18/1999 (II.05.) Korm.rendelet 1. § j) pontja alapján, különös tekintettel arra, hogy a felperes által egyoldalúan került megfogalmazásra és ez nem tekinthető felperes saját nyilatkozatának.

Felperes a perbeli kölcsönszerződés V.2 pontja első mondata tekintetében hivatkozott arra, hogy az árfolyamkockázat fogyasztókra történő áthárítása tisztességtelennek minősül a régi Ptk. 209. § (1) bekezdés, a 2/2014 PJE határozat, C-26/13 EUB ítélet, illetve a régi Hpt. 203.§ (6) és (7) bekezdése alapján, amennyiben arról a fogyasztó nem kapott megfelelő tájékoztatást.

Felperes a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja szerinti semmisségre történő hivatkozás vonatkozásában előterjesztett kereseti kérelme indokolásában előadta, hogy a THM mértéke nem helyesen került rögzítésre, illetve a szerződés nem tartalmazza a THM számítása során figyelembe nem vett költségeket. A szerződés II. pontja a THM mértékét 6,73%-ban határozza meg, azonban a THM számításának módja, illetve a szerződésben szereplő THM mérték helyességét alperes semmivel sem igazolta. A szerződés szövegezése szerint az ügyleti kamat mértéke 4,99 %. A THM kiszámításakor a szerződéses adatokat kell alapul venni, így az egyetlen tényező ami tájékozódást Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma

25.G.41.565/2018/16/I.

adhat a szerződéskötés időpontjára, az a 4,99%-os kamatmérték. A kamat és a THM mértéke között 1,74%-os eltérés van. Felperes hivatkozott arra, hogy az 1,74% különbség részletezését felperes nem ismeri, de figyelembe véve azt a tény, hogy a szerződéses árfolyam egyáltalán nem határozható meg, igen erős vélelem szól amellett, hogy a szerződésben rögzített THM mérték nem lehet helyes.

Felperes továbbá jogkövetkezményként alperest jogalap nélküli gazdagodás jogcímén 266.567 Ft,

2010. május 27. napján fennálló túlfizetés megfizetésére kérte kötelezni.

Alperes a kereset elutasítását és felperes perköltségben történő marasztalását kérte a bíróságtól.

Alperes a kölcsönszerződés VIII.10. pontja tekintetében rögzítette, hogy a kölcsönszerződés ezen pontja nem minősül tisztességtelennek vagy egyéb okból érvénytelennek, hiszen ezen szerződési rendelkezés érthető és világosan került meghatározásra figyelemmel arra, hogy felperesi befizetések nyilvántartása, (kamat, költség, tőke) elszámolása megfelelő szakértelem és nyilvántartási rendszer hiányában nem lehetséges, így semmilyen joghátránnyal nem jár felperes részére az, hogy az alperes nyilvántartása az irányadó.

Alperes a perbeli kölcsönszerződés VIII.7. pontja tekintetében az árfolyamkockázat felperesre történő hárítása és arról szóló tájékoztatás tisztességtelen voltára történt felperesi hivatkozás tekintetében alperes előadta, hogy felperes a szerződés aláírásával elismerte a szerződés VIII.7. pontjára tekintettel, hogy megkapta a szükséges tájékoztatást a szerződés kockázatairól, továbbá külön mellékletben, nevezetesen „tájékoztató a Raiffeisen Bank deviza alapú lakossági hiteleinek árfolyam és egyéb kockázatairól” okiratban külön is tájékoztatva lett ezen kockázatról, amelynek megismerését felperes aláírásával igazolta.

Alperes előadta, hogy a perbeli kölcsönszerződés VIII.7. pontjában aláírásával igazoltan felperes az árfolyamkockázatról történt tájékoztatás megtörténtét ismerte el. Ezen túlmenően megállapítható, hogy felperes nemcsak a kölcsönszerződésben foglalt nyilatkozatával és a közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozatával ismerte el és igazolta, hogy megkapta a tájékoztatást, de külön árfolyamkockázati tájékoztató aláírásával is igazolta a fentieket. Felperes semmivel sem bizonyította, hogy alperes olyan többletinformációk birtokában lett volna, amelyet felperes elől elhallgatott. Alperes hivatkozott arra, hogy szükséges információkat felperes rendelkezésére bocsátotta, a megfelelő tájékoztatást megadta felperes részére. Alperes hivatkozott arra, hogy az általános tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára teljesen világosnak és érthetőnek kellett lennie (mind nyelvtani, logikai, mind gazdasági értelemben), hogy pontosan mit is jelent az árfolyamkockázat, hogy a változás mértéke bármennyi lehet és hogy a változásból eredő kockázatok teljes mértékben felperest terhelik.

Alperes a perbeli kölcsönszerződés IX.1. és 2. pontjának tisztességtelenségére történt felperesi hivatkozás tekintetében rögzítette, hogy alperes álláspontja szerint ezen pontok nem minősülnek tisztességtelennek vagy egyéb okból érvénytelennek, hiszen ezen szerződéses rendelkezések érthetően és világosan kerültek meghatározásra.

Alperes hivatkozott arra, hogy felperes megismerte a kölcsönszerződés valamennyi rendelkezéseit. Felperes a szerződéskötéskor mind az általános szerződési feltételek elnevezésű okiratot, mind az üzletszabályzatot, mind pedig a kondíciós listát a perbeli kölcsönszerződés IX.1. és 2. pontjában

Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma
25.G.41.565/2018/16/I.

írtak alapján átvette, annak tartalmát megismerte és azt kifejezetten aláírásával elfogadta, ezért az általános szerződési feltétellel a szerződés részévé vált.

Alperes előadta továbbá, hogy a perbeli kölcsönszerződésben a jogszabályi előadások alapján meghatározott pontos THM mérték szerepel. A perbeli kölcsönszerződés pontosan tartalmazza a THM mértékét, valamint az összes költséget, így a kölcsönszerződés érvénytelensége a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja alapján nem állapítható meg, a THM számítás képletét a jogszabályalkotó határozta meg, így alaptalan az a felperesi előadás, hogy ez nem világos és érhető szerződési rendelkezés, mivel nem tudja a képlet alapján kiszámolni a THM mértékét.

Az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési kikötés érvénytelenségének megállapítása

iránti keresetet meghaladóan előterjesztett kereset alaptalan.

A bíróság a perbeli kölcsönszerződés részbeni érvénytelenségét megállapította és egyben érvényessé nyilvánította annak megállapításával, hogy az árfolyamkockázatot felperes 170,21 forint/svájci frank törlesztési árfolyamig viseli.

Felperes, mint adós és alperes mint hitelező között az 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 523. § (1) bekezdésében körülírt kölcsönszerződés jött létre.

Felperes a perbeli kölcsönszerződés megkötésének időpontjában hatályos, a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. (Hpt.) 2. számú melléklet III.4. pontja és a régi Ptk. 685. § d) pontja alapján a fogyasztónak, a kölcsönszerződés pedig a Hpt. 2. számú melléklet III. 5. pontja alapján fogyasztási kölcsönnek, a régi Ptk. 685. § d) pontja alapján fogyasztói szerződésnek minősül.

A 6/2013 Polgári jogegységi határozat 1. pontja szerint a deviza alapú hitel,- kölcsön- és pénzügyi lízingszerződések (a továbbiakban: deviza alapú kölcsönszerződések) devizaszerződések. Deviza alapú az olyan kölcsönszerződés, melynek alapján a kölcsön nyilvántartása devizában, folyósítása vagy törlesztése viszont forintban történik.

A perbeli kölcsönszerződés 4. pontja értelmében a kölcsön folyósítása és visszafizetése forintban, az adós tartozásának nyilvántartása svájci frankban történt. Ezen szerződéses kikötésre figyelemmel a perbeli kölcsönszerződés devizaszerződés.

Felperes keresetében annak megállapítását kérte a bíróságtól, hogy a perbeli kölcsönszerződés semmis tekintettel arra, hogy a Hpt. 213.§ (1) bekezdés b) pontjában rögzítettek figyelemmel nem tartalmazza a THM-t.

Felperes hivatkozott arra, hogy a Hpt. a teljes semmisség jogkövetkezményét fűzi a THM meghatározatlanságához, illetőleg ahhoz is, ha a THM számítása során figyelembe nem vett költségek nem kerültek meghatározásra a szerződésben. Felperes hivatkozott arra, hogy a perbeli kölcsönszerződés esetén mind a két feltétel teljesül.

A Hpt. 213.§ (1) bekezdés b) pontja alapján semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót, a hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb – esetleges – költség meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést.

Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma
25.G.41.565/2018/16/I.

- 7 -

A perbeli kölcsönszerződés létrejöttének időpontjára tekintettel a teljes hiteldíj mutató (THM) számításáról a betéti kamat, az értékpapírok hozama és a teljes hiteldíjmutató számításáról és közzétételéről szóló 41/1997 (III.5.) Korm.rendelet 8. §- 11/D. § rendelkezett.

A Korm.rendelet 8. § (1) bekezdése állapította meg a THM definícióját, így a THM az a belső kamatláb, amely mellett az ügyfél által visszafizetendő tőke és hiteldíj egyenlő az ügyfél által a hitel folyósításáig bezárólag, a kölcsönrel kapcsolatban – a (2) bekezdésben meghatározott kivételekkel – fizetett összes költséggel csökkentett hitelösszeg.

A 9. § (1) bekezdése állapította meg a THM kiszámításánál alkalmazandó számítási módszert.

A 10. § (1) bekezdésében rögzítettek szerint a THM kiszámítására vonatkozóan az 5. számú mellékletben meghatározott képletet kell alkalmazni, ha a hitel folyósítása egy részletben történik.

A perbeli kölcsönszerződésben rögzítettek szerint a THM mértéke évi 6,73%.

A bíróság álláspontja szerint a Hpt. 213.§ (1) bekezdés b) pontjában írtakat a perbeli kölcsönszerződés nem sérti. A perbeli kölcsönszerződés a THM-t egyértelműen tartalmazza, annak mértéke 6,73%.

A bíróság rögzíti továbbá, hogy a Korm.rendelet egyértelműen szabályozta a pénzügyintézetek, így alperes számára, hogy a THM számításának milyen szempontok szerint kell megtörténnie. Alperes a Korm.rendelet előírásait, szabályait betartva alakította ki a THM-t.

A fentiekre figyelemmel a perbeli kölcsönszerződés a THM számítását megfelelően tartalmazza, így erre figyelemmel a perbeli kölcsönszerződés semmissége a régi Ptk. 200. § (2) bekezdés első fordulata alapján nem állapítható meg.

Felperes keresetében hivatkozott arra, hogy a perbeli kölcsönszerződés „Vegyes rendelkezések” 10. pontja teljes egészében tisztességtelennek minősül a 18/1999 (II.05.) Korm.rendelet 1. § (1) bekezdés a), b) és j) pontja alapján.

A perbeli kölcsönszerződés „Vegyes rendelkezések” 10. pontja értelmében „a Bank által nyújtott Kölcsön és járulékai mindenkor összegének megállapítása szempontjából a Bank üzleti könyvei az irányadóak, kivéve ha azok bizonyíthatóan tévesek.”

A Hpt. alapján a pénzügyi intézményeknek kötelezettségük, hogy a kölcsönszerződésből eredő követeléseiket nyilvántartsák, azokról a hatóságokat illetve a hitelfelvevőket tájékoztassák.

A hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvviteli kötelezettségeinek sajátosságairól szóló 198/1996 (XII.22.) Korm. rendelet, majd a 2001. január 1-jén az e rendelet helyébe lépett, azonos című 250/2000 (XII.24.) Korm. rendelet előírásai értelmében az alperesnek az ügyfeleivel, köztük a felperessel szemben fennálló követeléseiről folyamatos nyilvántartást kell vezetni. A nyilvántartásában szereplő adatokról a pénzügyi vállalkozás által a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete részére szolgáltatandó adatok köréről és

Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma

25.G.41.565/2018/16/I.

adatszolgáltatás módjáról szóló 52/2005 (XII.28.) BM rendelet szabályai szerint negyedévente jelentést kell tennie a Felügyelet részére. A Hpt. 206. § (1) bekezdése pedig előírta, hogy folyamatos szerződések esetén legalább évente egy alkalommal, valamint a szerződés lejártakor egyértelmű, közérthető és teljes körű írásbeli kimutatást küldjön az ügyfeleinek. A kimutatást a Hpt. 206. § (2) bekezdése értelmében - az üzletszabályzat vagy szerződés eltérő rendelkezései hiányában - elfogadottnak kell tekinteni, ha az ügyfél a kézbesítéstől számított 60 napon belül írásban nem emelt kifogást azzal, hogy mindezek a követelés érvényesíthetőségét nem érintik.

A perbeli jogvita eldöntése szempontjából üggyöntő jelentőségű kérdés, hogy a perbeli kölcsönszerződés „Vegyes rendelkezések” 10. pontjában rögzített kikötés a régi Ptk. 242. §-a szerint joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak minősül-e. A fél nyilatkozatához a tartozáselismerés jogkövetkezményei akkor fűződnek, ha a tartozás elismerése magyarázatot nem igénylő módon, kifejezetten és félreérthetetlenül történik. Ennek az elvárásnak csak az olyan tartozáselismerő nyilatkozat felel meg, amelyet már fennálló, összegszerűen meghatározott követelés tekintetében tettek. A per tárgyát képező szerződéses rendelkezés viszont ilyennek nem tekinthető. E kikötés esetében ezért nem érvényesülnek a tartozáselismerés joghatásai.

A 18/1999 (II.05.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontja a fogyasztói szerződés azon rendelkezését minősíti tisztességtelennek, amely kizárólagosan jogosítja fel a fogyasztóval szerződő felet annak megállapítására, hogy a teljesítése szerződésszerű-e. A Korm.rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontja azt a szerződési feltételt tekinti tisztességtelennek a fogyasztói szerződésben, amely a szerződés bármely feltételének értelmezésére a fogyasztóval szerződő felet egyoldalúan feljogosítja. A Korm.rendelet 1.§ (1) bekezdés j) pontja pedig azt a szerződési feltételt tekinti tisztességtelennek, amely a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg.

A bíróság rögzíti, hogy a Korm.rendelet hivatkozott rendelkezését értelmezve mind a nyelvtani, mind a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13 EGK Irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) 3. cikk (3) bekezdése és Mellékletének 1.m) pontja figyelembe vételével történő együttes értelmezéséből az következik, hogy az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel arra, hogy maga állapítsa meg a saját teljesítése megfelelőségét. A keresettel támadott szerződéses rendelkezés azonban nem tartalmaz az alperest a megjelölt körben megillető egyoldalú jogosítványt, nem érinti (nem vonja el) az alperessel szerződő fél kötelmi jogát arra, hogy az alperes szolgáltatásának megfelelőségét megítélje és minősítse (rég. Ptk. 283. §), ezért nem minősül tisztességtelennek a Korm.rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontja szerint. Az ügy tárgyát képező kikötés nem volt kizárólagos jellegűnek tekinthető a felperes tartozásának összegét, illetve a kölcsönügylet egyéb lényeges adatát illetően sem. Ezentúl más olyan egyoldalú őt jogosító feltételt sem fogalmaz meg, ami tisztességtelen értelmezési lehetőséget teremt az alperes számára.

Amennyiben azonban a Korm.rendelet 1. § (1) bekezdés a) és b) pontjának, valamint a fogyasztói irányelv Melléklete 1.m) pontjának hatálya az olyan tartalmú kikötésekre is kiterjedne, amely egyoldalú értelmezési lehetőséggel kizárólagos jelleggel a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel a fogyasztó szerződésszerű teljesítésének megállapítására, a per tárgyává tett szerződéses kikötés tisztességtelenségének megállapítására ebben az esetben sem kerülhetne sor. A perbeli

Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma
25.G.41.565/2018/16/I.

- 9 -

kölcsönszerződés vegyes rendelkezéseinek 10. pontjában rögzítetteknek ugyanis nem lehet olyan tartalmat tulajdonítani, ami az alperest feljogosítaná a felperes teljesítése megfelelőségének megítélésére. Felperes pedig a Korm.rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontja kapcsán is csupán az ezzel összefüggő, egyoldalú, alperesi jogosultságra hivatkozott.

A bíróság rögzíti, hogy a fentiekben már kifejtettek szerint a fentiekben hivatkozott szerződéses kikötés nem minősül tartozáselismerésnek, erre figyelemmel a Korm.rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontjára történő felperesi hivatkozás alaptalan.

Felperes hivatkozott a perbeli kölcsönszerződés IX.1.és 2. pontjában rögzített feltétel tisztességtelenségére.

A régi Ptk. 205/A. § (1) bekezdése értelmében általános szerződési feltételnek minősül az a szerződési feltétel, amelyet az egyik fél több szerződés megkötése céljából egyoldalúan, a másik fél közreműködése nélkül előre meghatároz és amelyet a felek egyedileg nem tárgyaltak meg.

A régi Ptk., 205/B. § (1) bekezdése szerint az általános szerződési feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje és ha azt a másik fél kifejezetten, vagy ráutaló magatartással elfogadta.

A perbeli kölcsönszerződés IX.1. pontja szerint „a jelen kölcsönszerződés mellékletét képezi a Bank hatályos Kondíciós Listája. Adós kijelenti, hogy a Kondíciós Lista hatályos szövegéről és feltételeiről a jelen kölcsönszerződés aláírását megelőzően tájékozódott és azokat elfogadja”.

A 2. pont értelmében a jelen kölcsönszerződésben nem szabályozott kérdések tekintetében a Bank Lakossági Üzletszabályzata és Általános Üzleti Feltételei, az ily módon sem szabályozott kérdések tekintetében a magyar jog rendelkezései megfelelően irányadók. Adós a jelen kölcsönszerződés aláírásával kijelenti, hogy a Bank Lakossági Üzletszabályzatát és Általános Üzleti Feltételeit átvette, azokat áttanulmányozta, az azokba foglaltakat magára nézve kötelezőnek elismeri.”

A bíróság rögzíti, hogy felperes a perbeli kölcsönszerződést aláírásával ellátta.

A fentiekre figyelemmel felperes a szerződéskötéskor mind az általános szerződési feltételek elnevezésű okiratot, mind az üzletszabályzatot, mind pedig a kondíciós listát – a perbeli kölcsönszerződés IX.1. és 2. pontjában foglaltak alapján – átvette, annak tartalmát megismerte és azt kifejezetten aláírásával elfogadta.

A fentiekre figyelemmel a régi Ptk. 205/B. § (1) bekezdés értelmében az általános szerződési feltétel a szerződés részére vált.

A bíróság hivatkozik a GK. 37. számú állásfoglalásra, amely a régi Ptk. 205/B. § (1) bekezdésében foglalt követelményt elsőként megfogalmazta. Kimondja, hogy akkor minősül megismerhetőnek az általános szerződési feltétel, ha a feltétel alkalmazója a feltételeket rendelkezésre bocsátja, vagy a közzétett feltételek megjelenési helyét megjelöli. A megismerés azonban önmagában nem elegendő, a másik félnek azt el is kell fogadnia. Az elfogadás azonban pusztán ráutaló magatartással is Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma
25.G.41.565/2018/16/I.

- 10 -

megvalósulhat, így például az általános szerződési feltételek megismerését követően a szerződés aláírása jelenti ezt.

A bíróság a fentiekre figyelemmel megállapította, hogy felperes az aláírásával a perbeli kölcsönszerződés részét képező Bank Lakossági Üzletszabályzatát és Általános Üzleti Feltételeit, valamint a Kondíciós Listát elfogadta és a Bank Lakossági Üzletszabályzatát és Általános Üzleti Feltételeit átvette és azt magára nézve kötelezőnek elismerte.

A fentiekre figyelemmel a már felhívott jogszabályhelyek alapján ezen IX. 1. és 2. pontjában felperes által hivatkozott szerződési feltétel nem tekinthető tisztességtelennek.

A bíróság a fentiekre tekintettel a Hpt.213.§ (1) bekezdés b) pontjára alapítottnan előterjesztett a perbeli kölcsönszerződés semmisségének megállapítására irányuló keresetet,a perbeli kölcsönszerződés „Vegyes rendelkezések” 10.pontja és a „Záró rendelkezések” IX.1.és 2.pontjában rögzített szerződéses kikötések tisztességtelen voltának megállapítására irányuló keresetet elutasította.

A bíróság ezen kereseti kérelmek tekintetében a polgári perrendtartásról szóló 1952.évi III. törvény (rég. Pp.) 213.§ (2) bekezdése alapján részítélettel rendelkezett.

Felperes keresetében a perbeli kölcsönszerződés VIII.7. pontjának tisztességtelenségére hivatkozott.

E körben hivatkozott arra, hogy ezen pontban rögzítettek szerint az árfolyamkockázat fogyasztókra történő áthárítása tisztességtelennek minősül a régi Ptk. 209. § (1) bekezdés, a 2/2014. PJE határozat, C-26/13. EUB ítélet és Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdés alapján, amennyiben arról a fogyasztó nem kapott megfelelő tájékoztatást. A részítélettel nem érintett a kereseti kérelemben hivatkozott egyéb szerződési feltételek a perbeli kölcsönszerződés VIII.7.pontjával kapcsolatosak.

A perbeli kölcsönszerződés VIII. 7. pontja szabályozza a kockázatteltáró nyilatkozatot, ennek alapján „adós kijelenti, hogy a Kölcsönszerződéssel kapcsolatos tájékoztatást a szükséges és elégséges mértékben a Banktól megkapta, tisztában van az ügylet esetleges kockázataival, így különösen azzal, hogy az adott deviza magyar forinttal szembeni árfolyam alakulása a Kölcsön forintban történő visszafizetésének terheit egyaránt növelheti és csökkentheti. Adós az esetleges árfolyamvesztésért is figyelembe véve képes a fizetési kötelezettségeinek maradéktalan és pontos teljesítésére. Adós elfogadja, hogy a fentiek tekintetében Bankkal szemben sem most, sem a jövőben semmiféle igény támasztására nem jogosult.” Felperes általa sem vitatottan a 2008. május 26. napján kelt „Tájékoztató a Raiffeisen Bank deviza alapú lakossági hiteleinek árfolyam és egyéb kockázatairól” tájékoztatást megkapta.

Ezen tájékoztatásban rögzítettek szerint a „jelenlegi kamatviszonyok között a svájci frank, illetve az euró devizanemben fennálló tartozás után fizetendő hiteldíj (kamat és kezelési költség) mértéke lényegesen alacsonyabb a forintban felvett kölcsönök után fizetendő hiteldíjnál. Így egy fenti Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma 25.G.41.565/2018/16/I.

- 11 -

devizában fennálló kölcsön után jelentősen kevesebb kamatot kell fizetni, mint egy hasonló, forintban fennálló tartozás után.” Ezt követően ezen tájékoztatás rögzíti a deviza alapú kölcsön kockázatát. E szerint „amennyiben Önnek forintban képződik a jövedelme, akkor a devizában fennálló tartozásának törlesztéséhez a forint jövedelméből kell gondoskodnia. Ez azt jelenti, hogy a devizakölcsön törlesztéséhez/visszafizetéséhez forintot kell a kölcsön devizanemére átváltania (konvertálnia).

A devizában meghatározott törlesztés forintban kifejezett összegét az aktuális forint/deviza átváltási árfolyam mértéke határozza meg. Az árfolyam a devizapiaci körülmények változása miatt szinte állandóan változik : hol kisebb, hol nagyobb mértékben; egy devizaegységért hol több, hol kevesebb forintot kell fizetni. Ezért Ön a Bankkal szemben devizában fennálló tartozásának, illetve a devizában meghatározott törlesztésének forintra átszámolt összege az árfolyam változásával együtt módosul. Ez az árfolyamváltozás az Ön számára kockázatot jelent (hiszen ezeket az ingadozásokat nem lehet előre kiszámítani). Ezt a kockázatot nevezik árfolyamkockázatnak.

Deviza alapú kölcsön felvétele esetén az árfolyamkockázatot Ön viseli.

Az Ön által deviza alapon, de forintban igényelt kölcsönt a Bank az aktuális árfolyamon számítja át devizára. Deviza alapú kölcsön esetén Ön devizában fog tartozni a Bank felé. A folyósításra kerülő deviza összegét jelzálogkölcsön esetén a szerződéskötéskor, személyi kölcsön esetén pedig a folyósításkor érvényes deviza átváltási árfolyamon határozza meg a Bank. Így a folyósításra kerülő deviz összeg annál kevesebb lesz, minél több forintot ér egy devizaegység a szerződéskötéskor, illetve a folyósításkor (a forint gyenge az adott devizához képest).

Visszafizetéskor éppen fordítva jár jobban: a devizában meghatározott törlesztőrészletet akkor tudja a legolcsóbban átváltani forintról a kölcsön devizanemére, ha egy devizaegységért minél kevesebb forintot kell kiadni (a forint erős az adott devizához képest).

Devizakölcsön igénylésekor ajánlatos figyelembe venni azt is, hogy a forint és a kölcsön devizaneme

közötti kamatkülönbözet csak a kamatperiódus ideje alatt fix. A futamidő alatt mind a forint, mind a devizakamatok változhatnak és előfordulhat, hogy a jelenlegi forint-deviza kamatszint közötti különbség mérséklődik. A devizakamatok emelkedése és a forintkamatok csökkentése vagy változatlansága esetén a deviza alapú kölcsön veszített vonzerejéből a forint alapú kölcsönrel szemben.”

Ezt követően a tájékoztató néhány példát adott az árfolyamkockázat bemutatására. Az árfolyamkockázat bemutatását tartalmazó táblázat tekintetében a tájékoztatóban rögzítésre került „az alábbi táblázatban tájékoztatást szeretnénk adni Önnek arról, hogy a táblázatban szereplő forint és deviza (euró és svájci frank) kamatszint mellett milyen árfolyamváltozás esetén éri el egy devizakölcsön törlesztő részlete a jelenlegi forintkamatokkal számolt forintkölcsön törlesztőrészletének összegét. A példa szerint Ön tehát mindaddig élvezheti a forint és a deviza kamatszint különbségét, ameddig a törlesztőrészlet meghatározásakor érvényes árfolyam nem éri el a táblázatban szereplő mértéket.”

A táblázat alapján 170,21 forint/svájci frank árfolyamban jelölte meg a tájékoztató azt az árfolyamot, amelynél a 2008. április 1-jén érvényes kondíciókkal számolva a devizakölcsön Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma 25.G.41.565/2018/16/I.

- 12 -

törlesztőrészlete a forintkölcsön törlesztőrészletének az összegét elérte.

A 6/2013. Polgári jogegységi határozat 1. pontjában a Kúria rámutatott, hogy a deviza alapú kölcsönszerződések esetén az adósnak kell viselnie az árfolyamváltozás hatásait.

Ezt követően a Kúria a 2/2014. Polgári jogegységi határozat 1. pontjában kifejtette, hogy a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek a tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható. Ha azonban a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen vagy teljesen érvénytelen.

A Hpt. 203. § (4) bekezdése szerint a fogyasztónak minősülő ügyféllel kötendő devizahitel nyújtására irányuló, illetőleg ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmazó szerződés esetén a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásul vételét az ügyfél aláírásával igazolja.

A Hpt. 203. § (5) bekezdés a) pontja kimondja, hogy a (4) bekezdésben meghatározott kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztőrészletre.

A Kúria 6/2013. Polgári jogegységi határozat 3. pontjában úgy foglalt állást, hogy a pénzügyi intézményt a jogszabály alapján terhelő tájékoztatási kötelezettségnek ki kell terjednie az árfolyamváltozás lehetőségére és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletekre.

A Hpt. 203. § (4) bekezdésben és 203 § (5) bekezdés a) pontjában foglaltaknak megfelelő tájékoztatás előírásának rendeltetése a fogyasztók védelme. A törvény annak érdekében ír elő különös tájékoztatási kötelezettséget a fogyasztóval szerződő pénzügyi intézmények számára, hogy a fogyasztónak ne az egyedi és általános szerződési feltételekből kelljen következtetnie és felismernie az árfolyamváltozás kockázatának fennállását és e kockázatnak a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségeire gyakorolt hatását, hanem a vele szerződő pénzügyi intézmény kifejezett tájékoztatása folytán azzal mindenképpen tisztába legyen és e kockázat ismeretében tudjon dönteni a szerződés alapján őt terhelő kötelezettségek vállalásáról.

Az árfolyamkockázatról adott tájékoztatásból egyértelműen ki kell tűnnie, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélküli, a fogyasztó általi viselése a szerződéses konstrukció egyik alapvető, a főszolgáltatást meghatározó része.

Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma
25.G.41.565/2018/16/I.

- 13 -

Megvizsgálva az alperes által adott, a felperes által aláírt tájékoztatót az abban szereplő táblázat alapján kitűnik az, hogy a táblázatban szereplő forint és svájci frank kamatszint mellett milyen árfolyamváltozás esetén éri el a perbeli kölcsönszerződés törlesztőrészlete a forintkölcsön törlesztőrészletének összegét. Ez az árfolyam 170,21 Ft/CHF.

A bíróság álláspontja szerint azonban ezen kockázatfeltáró nyilatkozatból nem tűnik ki, hogy a felperes által viselendő árfolyamkockázat korlátozás nélküli, annak nincs felső határa.

A fentiek alapján a bíróság megállapította, hogy felperes egy konkrét mértéket meghaladóan nem kötelezhető az árfolyamkockázat viselésére. A kirovó pénznem megváltoztatásának nincs indoka, hiszen felperes a szerződés megkötésekor az árfolyamkockázat viselését korlátozott mértékig tudatosan vállalta, így a polgárjog alapelveivel, különösen a jóhiszeműség és tisztesség elvével ellentétes lenne, ha e kötelezettsége alól a bíróság a pénzügyi intézmény rovására mentesítene.

A bíróság az alperes által adott árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás alapján, figyelemmel a fentiekben kifejtett indokokra, megállapította, hogy felperes az árfolyamkockázat viselését 170,21 Ft/CHF árfolyamig vállalta. Ezt meghaladóan nem terheli felperest az árfolyamkockázat viselése.

A bíróság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy a perbeli kölcsönszerződés részben érvénytelen. Felperest 170,21 Ft/CHF árfolyamot meghaladóan nem terheli az árfolyamkockázat viselése.

Az érintett szerződési feltételnek tehát nem az egésze, hanem csak meghatározott, jól behatárolható része tisztességtelen.

A részben tisztességtelen szerződési kikötésre a részleges érvénytelenség szabályai az irányadók. Ha a szerződési feltételnek csak meghatározott része semmis, nincs akadálya annak, hogy a bíróság a szerződési kikötésnek csak az érvénytelenséget okozó, tisztességtelen részét mellőzze (2/2012. (XII.10.) PK vélemény 8.b) pont).

Az érvénytelenség alkalmazható jogkövetkezménye a 2014. évi XL törvény 37.§ (1) bekezdése alapján az érvényessé vagy hatályossá nyilvánítás. A bíróságnak elsősorban a szerződés érvényessé nyilvánítására kell törekednie.

A perbeli kölcsönszerződés a bíróság által megállapított részbeni érvénytelenség miatt a régi Ptk.239.§ (2) bekezdése alapján nem dőlt meg,az érvénytelen rész nélkül is teljesíthető. A perbeli kölcsönszerződésben az árfolyamváltozások törlesztőrészletre gyakorolt kedvezőtlen hatása a felperes által felismert kockázatig történő korlátozásával orvosolható,a perbeli kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítható volt.

A szerződés érvénytelenségére alapított marasztalási kereset tárgyában is hozható közbenső ítélet,ha annak a régi Pp.213.§ (3) bekezdésében előírt feltételei fennállnak. A bíróság a fentiekre Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma
25.G.41.565/2018/16/I.

- 14 -

figyelemmel közbenső ítélettel állapította meg azt, hogy a perbeli kölcsönszerződés részlegesen érvénytelen és egyben a perbeli kölcsönszerződést érvényessé nyilvánította annak megállapításával,hogy felperest 170,21 Ft/CHF árfolyamot meghaladóan nem terheli az árfolyamkockázat viselése.

A bíróság a perköltség viseléséről a régi Pp. 77.§-a alapján az ítéletben fog dönteni.

Budapest, 2019. április 5.

Dr. Varga Erika
bíró